

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Ракописите се испраќаат во дупликат на адреса: "Службен весник на НРМ" — Скопје, и не се враќат

СКОПЈЕ

Сабота, 24 Јуни 1950 година
Бр. 17

Овој број чини 2 динари. Преплатата за една година изнесува 250 динари, за едно полугодие 125 дин.

115

УКАЗ

Врз основа на чл. 73 т. 4 од Уставот на НРМ а во врска со чл. 5 т. 7 и чл. 7 од Законот за Президиумот на Народното собрание на НРМ, Претседателството на Президиумот на Народното собрание на НРМ го прогласува Законот за избор на народни пратеници за Народното собрание на Народна Република Македонија што го донесе Народното собрание на НРМ на седницата од 5 јуни 1950 година, а кој што гласи:

ЗАКОН

ЗА ИЗБОР НА НАРОДНИ ПРАТЕНИЦИ ЗА НАРОДНОТО СОБРАНИЕ НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1. — ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Народното собрание на Народна Република Македонија се избира за период од четири години. За почетен ден на овој период се смета денот кога се одржани изборите.

Изборите на народни пратеници за Народното собрание ги распишува Президиумот на Народното собрание со указ што се донесува пред да истече последниот ден на периодот за кој е избрано Народното собрание.

Од денот на распуштањето на Народното собрание до денот што е одреден за избори на ново Народното собрание не може да помине повеќе од три ни помалку од два месеца.

Член 2

Народните пратеници за Народното собрание се избираат според бројот на становниците и тоа така што на секои 5.000 жители се избира по еден народен пратеник.

Член 3

Народните пратеници за Народното собрание ги избираат државјаните на Федеративна Народна Република Југославија што се заведени во избирачки список на територијата на Народна Република Македонија и тоа врз основа на општо, еднакво и непосредно изборно право, со тајно гласање.

Ни еден граѓанин што има избирачко право не може да биде лишен од правото на глас на изборите. Секој избирач има само еден глас и на едни исти избори може да гласа само еден пат.

Избирачите гласаат лично. Никој не може да гласа преку полномошник.

По законот се обезбедува слободата на определување на избирачите и тајноста на нивното гласање. Ни еден државен орган не може во никој случај

да повика избирач на одговорност заради гласањето нити од избирач да бара да каже за кого гласал или зошто не гласал.

Член 4

Се воведува кутија без листа.

Член 5

За народен пратеник на Народното собрание може да биде избран секој државјанин на Народна Република Македонија што има избирачко право.

Член 6

Право да истакнуваат кандидати за народни пратеници на Народното собрание има, со овој Закон, определен број граѓани што имаат избирачко право.

Член 7

Изборите на народни пратеници за Народното собрание се вршат по изборни околни. Во секоја изборна околина се избира по еден народен пратеник.

Член 8

Изборната околина за избирање народни пратеници за Народното собрание се образува по правило за подрачјето на административни околни односно градови (реони). Ако треба да се избере поголем број народни пратеници отколку што има околни (градови, реони), околините со најголем број жители ќе се разделат на две изборни околни, а ако треба да се избере помал број народни пратеници отколку што има околни, соседните околни со најмал број население се здружуваат во една изборна околина при кое ќе се води сметка за одредбата еден народен пратеник да се избира приближно на 5.000 жители.

Член 9

Президиумот на Народното собрание со указ го утврдува вкупниот број на народните пратеници што ќе се избира на распишаните избори и врши поделба на територијата на Народна Република Македонија во изборни околни. Овој указ Президиумот на Народното собрание го донесува најдоцна на десет дена од денот кога е донесен указот за распишување на изборите за Народното собрание.

Член 10

За избран се смета оној кандидат што во изборната околина добил апсолутно мнозинство на гласовите, доколку со овој Закон не е поинаку пропишано (чл. 70, ст. 2 од овој Закон).

Член 11

Избраните народни пратеници за својата работа се одговорни на избирачите и можат да бидат одзвани. Остварувањето на правото на одзив и постапката на одзивањето на народните пратеници на Народното собрание га уредува посебен закон

Член 12

Со спроведувањето на изборите за народни пратеници на Народното собрание раководат изборни комисии и избирачки одбори.

Изборните комисии и избирачките одбори во својата работа се независни од сите други државни органи и во своето работење се подредени само на законот и на другите прописи донесени врз основа на законот.

Член 13

Од денот кога се распишани изборите не можат да се воведуваат никакви ограниченија што се однесуваат до слободното движење на избирачите.

На три дена пред и два дена по изборите ни еден државен орган не може да ги повикува избирачите или по кој да било основ.

Член 14

Точењето или давање на алкохолни пијалоци е забранено на денот на изборите, на денот пред и на денот по изборите. Оваа забрана месните народни одбори ја објават на три дена пред изборите.

Член 15

Изборите за народни пратеници се вршат во еден исти ден на целата територија на Народна Република Македонија и тоа во недела.

Член 16

Ако на народниот пратеник му престане мандатот пред да истече периодот за кој е избрано Народното собрание, а нема заменик, во изборната околина во која останало празно местото на народен пратеник, се вршат накнадни избори.

Накнадните избори ги распишува Народното собрание најдоцна во срок од три месеца од денот на престанокот на мандатот и тие се вршат по прописите на овој Закон.

II — ОРГАНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ИЗБОРИТЕ

Член 17

Изборните комисии се постојани органи за спроведување на изборите. Постоат:

- 1) Изборна комисија на Народна Република Македонија со седиште во град Скопје; и
- 2) околински изборни комисии со седиште во оноа место што ќе го одреди Президиумот на Народното собрание.

Член 18

Изборната комисија на Народна Република Македонија ја поставува Президиумот на Народното собрание и е составена од претседател, секретар и пет членови.

Околинските изборни комисии ги поставува Президиумот на Народното собрание по предлог од извршниот одбор на околинскиот односно градскиот народен одбор и се составени од претседател, секретар и еден член.

На претседателот, секретарот и членовите на изборни комисии Президиумот на Народното собрание им одреди и заменици.

Член 19

Президиумот на Народното собрание ги поставува Изборната комисија на НРМ и околинските изборни комисии во срок од десет дена од денот на објавувањето на указот за распишување на избори за Народното собрание.

Составот на изборните комисии се објавува во Службен весник на Народна Република Македонија.

Член 20

Сите изборни комисии својата изборна должност ја вршат до распишувањето на нови општи избори за народни пратеници на Народното собрание.

Поедините членови на изборни комисии или нивните заменици можат да бидат разрешени од должност и пред да истече срокот за кој се поставени.

Член 21

Член односно заменик на член на изборната комисија може да биде секој државјанин на Народна Република Македонија што има избирачко право.

Членовите и замениците на членовите на изборни комисии не можат да бидат кандидати ни заменици на кандидати за народни пратеници. Во случај тие да се кандидираат, нив им престанува должноста член или заменик член на изборна комисија.

Член 22

Изборната комисија на НРМ е надлежна:

1) да ги обезбеди техничките подготовки на изборите, а особено изборниот материјал (кутиите, кутиците, обрасците и др. прибор) во сите изборни органи на територијата на Народна Република Македонија;

2) на изборните комисии да им дава напатствија во сите прашања околу спроведувањето на изборите;

3) да врши надзор над работата на околинските изборни комисии и да ги укинува нивните незаконити решенија;

4) во втора степен да решава по жалбите против решенијата на околинските изборни комисии;

5) да ги објавува резултатите од изборите во Народното собрание;

6) да врши други задачи по одредбите на овој Закон.

Член 23

Околинските изборни комисии се надлежни:

1) да ги извршат техничките подготовки на изборите на подрачјето на изборната околина;

2) да ги потврдуваат кандидатурите за избирања на народни пратеници;

3) да ги одредуваат избирачките места и ги поставуваат избирачките одбори за избирачките места во изборната околина;

4) да ги утврдуваат резултатите од изборите и да прогласуваат кои кандидати се сметат избрани за народни пратеници на Народното собрание во изборната околина;

5) да издаваат соопштенија за резултатите од изборот за народни пратеници на Народното собрание во изборната околина;

6) да вршат други задачи по одредбите на овој Закон.

Член 24

Избирачките одбори се изборни органи што на избирачките места го раководат гласањето, ја обезбедуваат правилноста и тајноста на гласањето и ги утврдуваат резултатите од гласањето на избирачките места.

Член 25

Изборните комисии и избирачките одбори полноважно решаваат ако се присутни повеќе од половината членови на комисијата односно одборот. Одлуките се донесуваат со мнозинство на гласовите на присутните членови. Во случај на еднаква расподелба на гласовите се смета за примено решението за кое гласал претседателот.

III. — ИСТАКНУВАЊЕ, ПОТВРДУВАЊЕ И ОГЛАСУВАЊЕ НА КАНДИДАТУРА

Член 26

Предлогот за кандидатура на народен пратеник на Народното собрание мора да биде потпишан од 50 избирачи најмалку од половината места односно градови од подрачјето на изборната околија за која се истакнува кандидатот. Првите три потписници се сметаат за предлагачи. Еден избирач може да потпише само една кандидатура.

Предлогот за секоја кандидатура опфаќа еден кандидат за народен пратеник и еден кандидат за негов заменик.

Предлагачите можат, ако сакаат, во предлогот за кандидатура да го означат името на политичката група или народната организација на која и припаѓа предложениот кандидат.

Член 27

Предлогот за кандидатурата за народен пратеник на Народното собрание се поднесува на потврда на надлежната околиска изборна комисија во два примерка најдоцна две недели пред денот одреден за одржување на изборите.

Предлогот за кандидатура содржи:

1) семејното, татковото и роденото име, занимањето и местото на живеење на кандидатот и на неговиот заменик;

2) писмено согласие на кандидатот и на неговиот заменик заверено од околинскиот суд;

3) семејното, татковото и роденото име, занимањето и местото на живеење на сите потписници на кандидатурата;

4) заверка на потписите на избирачите што го потпишале предлогот;

5) потврда од надлежната комисија за избирачките списоци за избирачкото право на кандидатот, заменикот и сите потписници на кандидатурата.

Член 28

Едно исто лице може да биде кандидат за пратеник односно заменик на изборите за Народното собрание најмногу во три изборни околии.

Член 29

Веднаш по приемот на предлогот за кандидатура околинската изборна комисија ќе утврди дали е составен по одредбите од овој Закон. Ако најде формални недостатоци, таа, во рок од 24 часа ќе ги извести за тоа предлагачите и ќе ги повика да ги отстранат во рок од три дена.

Член 30

Ако околинската изборна комисија утврди дека предложениот кандидат или заменик нема право да биде избран за народен пратеник, таа во рок од 24 часа ќе го отфрли предлогот на кандидатурата и за тоа ќе ги извести веднаш предлагачите со писмено решение.

Против ова решение предлагачите имаат право на жалба до Изборната комисија на НРМ во рок од 24 часа од приемот на решението. Изборната комисија на НРМ по жалбата ќе донесе решение во рок од два дена.

Член 31

Ако во предлогот за кандидатура нема недостатоци или истите билат отклонети, околинската изборна комисија во рок од 24 часа ќе го потврди предлогот за кандидатура, и означи времето кога е примен и кој е

по ред. За потврдата на кандидатурата комисијата веднаш ќе ги извести предлагачите и Изборната комисија на НРМ.

Член 32

Во случај кандидатот или неговиот заменик да умре пред денот на изборите, подносителите на потврдата кандидатура можат наместо умрениот кандидат или заменик да предложат за потврда на надлежната изборна комисија нов кандидат односно заменик. Предлогот мора да и се поднесе на изборната комисија најдоцна три дена пред изборите.

Подносителите на кандидатурата можат да ја повлечат кандидатурата до денот на изборите и наместо повлечениот кандидат или заменик да предложат на надлежната изборна комисија друг кандидат или заменик најдоцна осум дена пред изборите.

Ако не биде можно да се спроведат изборите во одредениот ден поради смртта на кандидат и заменик или поради тоа што се повлечени сите потврдени кандидатури во изборната околија, новите избори ќе се спроведат во првата идна недела врз основа на нови кандидатури што ќе се истакнат и потврдат накнадно најдоцна на три дена пред самиот ден на накнадните избори.

Надлежните изборни комисии ќе постапат најбрзо со такви предлози во смисла на прописите на овој Закон за потврда на кандидатурите.

Член 33

Потврдените кандидатури за избор на народни пратеници ги објавува Изборната комисија на НРМ во "Службен весник на Народна Република Македонија" во рок од осум дена од денот кога е примен извештајот за потврдата на кандидатурата.

Член 34

Околинската изборна комисија е должна благовремено да ја отпечати и огласи секоја потврдена кандидатура. Огласот го содржи називот на органот за кој се вршат избори, денот на изборите, семејното и роденото име на предлагачите за кандидатура, називот на изборната околија, семејното и роденото име, занимањето и местото на живеење на кандидатот и неговиот заменик, како и името на политичката група односно народната организација на која тие и припаѓаат, ако таа група односно организација е означена во предлогот за кандидатурата.

Огласот на една кандидатура мора по својата боја да се разликува од огласите на другите кандидатури во истата изборна околија. Бојата на огласот ја одредува околинската изборна комисија по предлог од предлагачите на кандидатурата.

Член 35

Околинската изборна комисија ќе обезбеди најдоцна осум дена пред денот на изборите да бидат изложени огласите на кандидатурите во сите места на изборната околија. На секое избирачко место ќе му се достави најмалку по еден примерок од огласот за секоја потврдена кандидатура најмалку осум дена пред денот на изборите.

IV. — ИЗБИРАЧКИ МЕСТА И ИЗБИРАЧКИ ОДБОРИ

Член 36

Во градовите, местата и селата се образуваат избирачки места за приближно 500 избирачи во само избирачко место. Избирачките места ги одредува околинската изборна комисија по предлог од извршниот одбор на месниот односно градскиот (реонскиот) народен одбор во зграда што е за тоа zgodna

Околиската изборна комисија може да одреди две или повеќе помали села да бидат едно избирачко место, но и во тој случај за приближно 500 избирачи на едно избирачко место.

Болниците, санаториумите, породолиштата, инвалидските домови и слични установи во кои бројот на избирачите е над 25 се посебни избирачки места.

Избирачките места ќе бидат објавени од месните односно градските (реонските) народни одбори на уобичаениот начин најмалку пет дни пред изборите со означување кои избирачи ќе гласаат таму.

Член 37

За секое избирачко место ќе се постави избирачки одбор составен од претседател и два члена. На претседателите и на членовите им се одредуваат заменици. Два члена од избирачкиот одбор и нивните заменици мора да бидат од подрачјето на месниот односно градскиот (реонскиот) народен одбор на чие подрачје се гласа.

Претседателот, членовите и замениците на избирачкиот одбор ги одредува околинската изборна комисија по предлог од извршниот одбор на месниот односно градскиот (реонскиот) народен одбор. Изборната комисија ќе му даде на именованиот претседател на избирачкиот одбор, на потпис, акт за поставување на избирачкиот одбор потпишан од претседателот и секретарот на изборната комисија.

Кандидатите за народни пратеници и нивните заменици не можат да бидат членови на избирачките одбори ни заменици на членовите.

Извршниот одбор на месниот односно градскиот (реонскиот) народен одбор е должен да се грижи за секој избирачки одбор да му се одреди потребниот број лица за записничари.

Член 38

Најдоцна три дена пред денот на изборите секој кандидат и предлагачите на кандидатурата можат на околинската изборна околина да и пријават по еден претставник и негов заменик за секое избирачко место, а исто така и еден претставник и негов заменик во околинската изборна комисија.

Претседателот на околинската изборна комисија ќе издаде, најдоцна 48 часа по пријавувањето, за секој пријавен претставник и заменик посебно уверење. Уверењето што е издадено од страна на изборната комисија ќе им служи на претставниците односно на нивните заменици како легитимација за учество во работата на изборните органи при кои се пријавени.

Претставниците на кандидатите имаат право да учествуваат во работата на изборните комисии односно избирачките одбори.

Член 39

За својата работа избирачкиот одбор води записник. Во записникот се бележи се' што по прописите од овој Закон мора да се внесе во записникот, како и другите важни околности за кои избирачкиот одбор смета дека треба да ги внесе во записникот.

Записникот го потпишуваат претседателот, членовите и записничарот на избирачкиот одбор, како и претставниците на кандидатите. Испод потписите се става печатот на месниот односно градскиот (реонскиот) народен одбор. Записникот важи и ако претставникот на кандидат одбие да го потпише. Секој член на избирачкиот одбор како и претставник на кандидат може во записникот да го внесе своето одвоено мислење или своите примедби на записникот.

Член 40

Месниот односно градскиот (реонскиот) народен одбор во споразум со избирачкиот одбор е должен да одреди близу до избирачкото место згодно место на кое јавно ќе се истакнат огласите на кандидатурите и изборните пароли. Ова место ќе им се стави на расположба на предлагачите најдоцна 48 часа пред денот на изборите.

Член 41

Спроти денот на изборите, во 15 часот, претседателот и членовите на избирачкиот одбор, или нивните заменици ќе се состанат во зградата во која ќе се гласа и тука на реверс ќе примат од месниот односно градскиот (реонскиот) народен одбор гласачки кутии и соодветен број куглици, извод од постојаниот избирачки список, огласите на потврдените кандидатури и се' друго што е потребно. Тие се должни да ги прегледаат кутиите и да се уверат за нивната исправност. Потоа претседателот ќе ги запечати кутиите така што устата од кутијата да биде наполно затворена.

Избирачкиот одбор кај секоја гласачка кутија на недвосмислен начин ќе стави оглас на онаа кандидатура за која ќе се гласа во кутијата.

Кутиите на кандидатите се поставуваат по оној ред по кој се кандидатурите потврдени, а на крајот се поставува кутија без листа.

Член 42

Кога избирачкиот одбор ќе ја изврши подготовката за гласањето, ќе состави за тоа записник во два примерка. Потоа ќе ги затвори прозорците и ќе излезе од гласачката просторија, ќе ја заклучи, вратата ќе ја запечати, а клучот од неа ќе го земе претседателот на избирачкиот одбор. Најпо ме избирачкиот одбор одредува стража што ќе ја чува зградата непрекидно.

Член 43

На денот на изборите во 7 часот, ќе се состане избирачкиот одбор пред вратата на избирачката соба во која ќе биде гласањето, ќе ја отвори и ќе влезе во неа. Кога ќе се утврди дека гласачките кутии се празни и дека куглиците како и се друго е во ред, тој ќе состави во два примерка записник во кој ќе ја утврди најдената состојба, па ќе ја отвори устата на кутијата и тоа ќе го забележи во записникот.

Потоа претседателот на избирачкиот одбор ќе објави дека се пристапува кон гласањето.

Член 44

Никој не смее да дојде на избиралиштето под оружје или со убиствено орудие.

Претседателот на избирачкиот одбор со помош од другите членови се грижи да се одржува редот и мирот за време на гласањето. Во случај на потреба бара помош од народната милиција која, кога ќе дојде на избиралиштето, стои под неговото раководство.

Член 45

За сето време на гласањето мораат да бидат присутни сите членови на избирачкиот одбор односно нивните заменици. Ако претставник на кандидат го напушти избиралиштето, изборот се продолжува без него и тоа ќе се забележи во записникот.

Член 46

Во избирачката соба во која се гласа избирачите влегуваат по ред и еден по еден, но така што во неа никогаш да не бидат едновременно повеќе од десет гласачи.

Член 47

Секој избирач кога ќе влезе пристапува до масата на избирачкиот одбор, и по тоа на позив од претседателот мора гласно да го каже, така што да го чујат сите членови на избирачкиот одбор своето семејно и родено име и занимање, а во местата во кои има повеќе избирачки места и своето жилиште. Претседателот ќе го легимитира избирачот или на друг начин ќе го утврди неговиот идентитет.

Потоа претседателот утврдува дали тоа лице е запишано в избирачкиот список. Кога ќе најде дека е запишано, претседателот ќе го заокружи во избирачкиот список тековниот број на тоа лице како знак дека гласал. Едновременно во списокот на лицата што гласале ќе запише, по реден број, семејното и роденото име на гласачот и бројот под кој е уведен во избирачкиот список. Потоа претседателот му го објаснува начинот на гласањето, му предава куглицата и го испраќа кон местото дека се врши гласањето.

Член 48

Претседателот или еден од членовите на избирачкиот одбор ќе му каже на секој избирач, пред да го пушти да гласа, на кој кандидат му припаѓа поедина гласачка кутија а ќе му ја покаже и кутијата без листа. На избирачот, по негово барање, претседателот или еден член на избирачкиот одбор ќе му ги прочита имињата на кандидатите.

Секој претставник на кандидат има право на избирачот да му каже на која политичка група или организација и' припаѓа одреден кандидат.

На избирачкото место е забранена секоја агитација за одреден кандидат.

Член 49

Избирачот гласа на следниот начин:

кога ќе ја прими куглицата, ја ставува в рака, потоа ја затвора раката и со затворена рака доаѓа до секоја кутија по ред и во секоја кутија ја вовлекува раката затворена. Куглицата ќе ја пушти во онаа кутија што припаѓа на кандидатот за која сака да го даде својот глас, или во кутијата без листа. Кога ќе ја извади раката од кутијата без листа, избирачот ја отвара раката пред сите така што да може секој да види дека во раката веќе ја нема куглицата.

За сето време додека избирачот гласа, претседателот и членовите на избирачкиот одбор пазат избирачот да не ја задржи куглицата и да не ја однесе со себе.

Избирачот може да се откаже од гласањето се додека не започне да гласа

Член 50

Кога ќе го заврши гласањето, избирачот е должен да се оддалечи од избирачкото место.

За избиралиште се смета зградата во која се врши гласањето и нејзиниот двор, ако има таков.

Член 51

Избирачот што поради некаква телесна мана не би можел да гласа на начин што е предвиден во предходниот член има право со себе да доведе пред избирачкиот одбор на избирачкото место лице што ќе го даде гласот место него.

За ова избирачкиот одбор ќе донесе решение и ќе го внесе во записникот.

Член 52

Избирачкиот одбор не може да не му дозволи да гласа на некое лице што е запишано во постојаниот

избирачки список, како ни на лице што е овластено врз основа на Законот да гласа со потврда дека е запишано во избирачкиот список. Ако поедини членови на избирачкиот одбор, или некој претставник на кандидат има нешто да забележи, тоа ќе се внесе во записникот. Ако некој избирач се јави да гласа, а под негово име веќе некој гласал, претседателот на избирачкиот одбор ќе нареди во записникот да се внесе неговото семејно и родено име, занимање и место на живеење, но нема да го пушти да гласа.

Член 53

Членките на избирачкиот одбор имаат право да гласаат на избирачкото место на кое на денот на изборите вршат должност макар што не се запишани во избирачкиот список за тоа избирачко место.

Во записникот ќе се забележи семејното и роденото име на секој член на избирачкиот одбор што гласал а не е запишан во избирачкиот список за тоа избирачко место, со точна ознака на решението врз основа на кое е одреден за член на избирачкиот одбор.

Член 54

Гласањето трае преку целиот ден непрекинато до 19 часот. Само во случај на безредица избирачкиот одбор може да го прекине гласањето додека не се воспостави редот. Причината на безредицата, како и времето за кое морало гласањето да биде прекинато, ќе се забележува во записникот.

Во 19 часот се затвора дворот или зградата, ако нема двор, и никој веќе нема да се пушти внатре. Потоа претседателот ќе дозволи да гласаат само оние избирачи што се затекле во тоа време во зградата односно во дворот.

Ако гласањето поради безредица морало да биде прекинато повеќе од еден час, избирачкиот одбор ќе го продолжи гласањето за толку време.

Член 55

За време на гласањето се води записник за текот на гласањето, во кој се бележат сите чиненици што се важни за гласањето (чл. 40 од овој Закон).

Член 56

Воените лица го вршат избирачкото право на избиралишта во местото во кое се наоѓа нивната воена единица.

Околиската изборна комисија, во споразум со воената команда, ќе реши на кое избиралиште ќе гласаат поедините делови од воената единица. Едновремено командите ќе му испратат на одреденото избиралиште заверени изводи од воените избирачки списоци.

Член 57

Штом ќе биде завршено гласањето, избирачкиот одбор ќе ги изброи неупотребените куглици и ќе ги стави во засебно торбе. Торбето ќе го затвори и ќе го запечати. Ова ќе се забележи во записникот.

VI. — УТВРДУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТОТ ОД ГЛАСАЊЕТО НА ИЗБИРАЧКИТЕ МЕСТА

Член 58

Избирачкиот одбор најнапред ќе го утврди по избирачкиот список и по списокот на гласалите вкупниот број на дадените гласови. Потоа ќе пристапи кон отварањето на гласачките кутии и броенењето на куглиците по оној ред по кој се поставени кутиите. Претседателот на избирачкиот одбор пред сите членови и присутни претставници на кандидатите ги брои кугли-

ците на следниов начин: кога ќе изброи 100 куглици, тој ги предава на еден член на избирачкиот одбор за да ги изброи и тој, а овој ги предава на претставникот на оној кандидат чии гласови се бројат па и тој по трет пат ги преброи. Ако претставникот на кандидатот не е присутен, броењето, место него, ќе го врши третниот член на избирачкиот одбор или некој друг претставник. Ова се повторува со секоја стотина додека не се изброат сите куглици во една гласачка кутија. Потоа во посебен записник се бележи со букви која кутија е по ред, името и презимето на кандидатот и колку куглици биле во неа. На истиот начин се пребројуваат и куглиците во другите кутии, се утврдува бројот на гласовите и внесува белешка во записникот. На крајот мора да се пребројат куглиците од кутијата без листа а во записникот одвоено ќе се означи колку куглици биле во кутијата без листа. Сите членови на избирачкиот одбор и претставниците на кандидатите се потпишуваат под секоја забелешка. Во се друго за составувањето на записникот за резултатот од гласањето важи прописот на чл. 39 од овој Закон.

На претставниците на кандидатите може, по нивно барање да им се издаде заверен препис од овој записник.

Претседателот на избирачкиот одбор ќе прогласи јавно пред изборната зграда колку гласови добил секој кандидат, а исто така и колку гласови се дадени во кутијата без листа.

Член 59

Штом ќе биде извршено пребројувањето, претседателот на избирачкиот одбор ќе ги стави записниците и по еден извод од избирачкиот список и список на оние што гласале во засебен омот и под печат на месниот односно градскиот (реонскиот) народен одбор омот ќе го адресира до Околинската изборна комисија. Овој омот ќе остане на масата на избирачкиот одбор. Окога ќе се изврши ова, избирачкиот одбор ќе излезе од избирачката соба, ќе ја заклучи на истиот начин како и минатиот ден, и ќе постави стража да ја чува постојано собата во која останале изборните акти, а клучот од собата ќе го чува претседателот при себе.

Таа ноќ поставената стража нема да го пушти во оваа соба никого и ни под каков изговор.

Член 60

Утредента по завршеното гласање, во 7 часот, сите членови на избирачкиот одбор се состануваат пред вратата на избирачката соба, ја отвараат и влегуваат во собата. Најдената состојба ќе ја констатираат записнички. Потоа го враќаат изборниот материјал на месниот односно градскиот (реонскиот) народен одбор и земат од него реверс. Потоа претседателот ќе го земе омот што е адресиран до околинската изборна комисија и ќе појде веднаш на пат лично да и' го предаде омот на околинската изборна комисија. Заедно со претседателот имаат право да појдат и претставниците на кандидатите.

Член 61

Ако на денот на изборите гласањето не е извршено на едно или повеќе избирачки места околинската изборна комисија ќе нареди на тие места да се изврши гласање идната недела и за тоа веднаш ќе ја извести Изборната комисија на НРМ.

VIII. — УТВРДУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД ИЗБОРИТЕ И ДОДЕЛУВАЊЕ НА МАНДАТИТЕ

Член 62

Околинската изборна комисија ги утврдува за своето подрачје резултатите од изборите за народни пра-

теници на Народното вооружение врз основа на добиените изборни акти.

Изборната комисија утврдува прво колку се' на паднале гласови во изборната околија, како и колку гласови добил во овојата изборна околија секој кандидат а колку гласови паднале во кутијата без листа.

Ако при тоа се јави разлика помеѓу паднатите гласови по списокот на гласалите и паднатите гласови по куглиците, важи резултатот од гласањето по куглиците.

За избран за народен пратеник во изборната околија се смета оној кандидат што во таа изборна околија добил повеќе гласови од сите други кандидати заедно (апсолутно мнозинство). Гласовите што паднале во кутијата без листа не се сметаат при одредувањето на апсолутното мнозинство.

Ако ни еден од кандидатите не добил апсолутно мнозинство на гласовите, околинската изборна комисија ќе одреди поновни избори во таа изборна околија и за тоа ќе ја извести Изборната комисија на НРМ.

Член 63

Околинската изборна комисија му издава уверење на избраниот народен пратеник. Уверењето го потпишуваат сите членови на околинската изборна комисија. Уверењето му се предава на избраниот народен пратеник непосредно или преку околинскиот односно градскиот (реонскиот) народен одбор.

Член 64

За своето работење околинската изборна комисија води записник. Во записникот ќе биде наведено особено колку биле се' на се' кандидати за народни пратеници, нивните имиња и презимиња, занимање, колку вкупно избирачи биле по изводите од избирачките списоци, колку избирачи гласале врз основа на потврда за уписот во избирачкиот список, колку вкупно гласови добил посебно секој кандидат во изборната околија и колку гласови паднале во кутијата без листа. Во записникот ќе се означи кој кандидат е прогласен за народен пратеник.

Записникот го потпишуваат сите членови на комисијата. Секој член на комисијата има право да одвои мислење и да стави забелешки на записникот. Истото тоа важи и за претставниците на кандидатите.

Член 65

По завршената работа околинската изборна комисија ќе објави на огласната табла на околинскиот односно градскиот (реонскиот) народен одбор колку гласови добил секој кандидат за народен пратеник, колку гласови паднале во кутијата без листа и кој кандидат е прогласен за народен пратеник. Извештај за тоа околинската изборна комисија ќе достави на сите месни народни одбори во изборната околија за да го објават на уобичаениот начин.

Член 66

Записникот на околинската изборна комисија со сите прилози и изборни акти и' го поднесува претседателот на комисијата по најкраток начин и за најкратко време на Изборната комисија на НРМ.

Член 67

Против решенијата на околинските изборни комисији секој избирач, политичка и општествена организација има право на жалба до Изборната комисија на НРМ. Жалбата се предава на околинската изборна комисија што го донела решението во прва степен, во срок од два дена од денот на објавувањето на решението.

Член 68

Изборната комисија на НРМ се воспоставува на седница штом ќе ги добие изборните акти од сите околински изборни комисији. Врз основа на изборните акти, Изборната комисија на НРМ ќе му поднесе извештај на Народното собрание на Народна Република Македонија. Со извештајот Изборната комисија на НРМ ќе му ги достави на Народното собрание и сите изборни акти.

Извештајот на Изборната комисија на НРМ ќе се објави во "Службен весник на Народна Република Македонија".

VIII. ПОНОВНИ ИЗБОРИ

Член 69

Поновни избори се вршат:

- 1) ако на изборите во една изборна околина ни еден кандидат не добил апсолутно мнозинство;
- 2) ако кандидатите во една изборна околина добиле еднаков број гласови;
- 3) ако Народното собрание во постапката на верификација на мандатите го поништи изборот на некој народен пратеник поради неправилности во спроведувањето на изборите.

Член 70

Гласањето на поновните избори се врши по кандидатурите што постоат. Во сите случаи на поновни избори потврдените кандидати можат да се откажат.

Ако поновните избори за народен пратеник се вршат поради тоа што ни еден кандидат не добил апсолутно мнозинство на гласовите, ќе се смета избран за народен пратеник оној кандидат што на поновните избори ќе добие најголем број гласови (релативно мнозинство).

Сите одредби на овој Закон што се однесуваат до гласањето и утврдувањето на резултатите од гласањето, се применуваат и на поновните избори доколку со овој член не е инаку одредено.

Член 71

Поновните избори се вршат во првата идна недела. Поновните избори што ќе ги одреди Народното собрание (чл. 69 точ. 3 од овој Закон) се одржуваат според неговата одлука.

Член 72

Околинските изборни комисији ќе ги објават поновните избори и новите кандидатури најдоцна три дена пред денот што е одреден за новите избори.

IX. — КРИВИЧНИ ОДРЕДБИ

Член 73

Со лишение од слобода до две години или со поправителна работа или со парична казна до 20.000 динари, а во потешките случаи и со губиток на граѓанските права ќе се казни:

- 1) кој на каков и да било начин спречи друго лице да го употреби своето избирачко право или да изврши должност што е предвидена со овој Закон;
- 2) кој со сила или закана принуди избирач да гласа или да потпише кандидатура или да го откаже потписот на неа;
- 3) кој со откуп влијае на избирач да не гласа или да гласа по туѓа волја или да потпише кандидатура или да се откаже од потписот;

4) кој при едни исти избори гласа или се обиде да гласа повеќе од еден пат или гласа односно се обиде да гласа наместо друго лице под негово име;

5) кој на каков и да било начин ја повреди тајноста на гласањето;

6) кој физички го нападне избирачкиот одбор, изборната комисија или некој од нивните членови или претставникот на кандидат или макар на каков било друг начин го спречува работењето на избирачкиот одбор или на изборната комисија;

7) кој на избиралиште дојде оружје или со убиствено оружје, освен надлежните органи на државната управа во случај кога претседателот на избирачкиот одбор ја побара нивната помош;

8) кој намерно повреди, уништи или однесе некаква исправа за изборите или макар каков предмет што служи за изборите или го измени бројот на гласовите со давање, одземање или инаку или неовластено ја преправи кандидатурата откако веќе ја потпишале подносителите;

9) кој без позив од претседателот на избирачкиот одбор нареди да се доведе оружана сила на избиралиштето или ја доведе без наредба.

Член 74

Со поправителна работа до шест месеци или со парична казна до 10.000 динари ќе се казни лицето што ќе го навреди избирачкиот одбор или некој член на избирачкиот одбор.

Член

Со парична казна до 5.000 динари или со поправителна работа до три месеци ќе се казни:

- 1) кој при гласањето има непристојно држање
- 2) кој откако гласал односно откако се утврди да не е запишан во изводот од постојаниот избирачки список, по опомена од претседателот на избирачкиот одбор, не се оддалечи од избиралиштето;
- 3) кој противно на чл. 14 од овој Закон тоци или на каков било друг начин дава алкохолни пијалаци.

Член 76

Ако делото што се казни по овој Закон содржи елементи на потешко кривично дело што се казни по друг закон, учинителот ќе се казни по тој закон.

Член 77

За судење на кривичните дела по чл. 73 и 74 од овој Закон е надлежен околинскиот суд, а за административно-казнената постапка по прекршоците од чл. 75 на овој Закон е надлежен извршниот одбор на околинскиот односно градскиот (реонскиот) народен одбор.

Постапката ќе се спроведе во најкраток срок.

Член 78

Сите дејствија што се казниви по овој Закон и што би се случиле до денот на изборите или на самиот ден на изборите, избирачкиот одбор ќе ги внесе во својот записник и ќе ги означи имињата на учинителите.

Изборната комисија, откако ќе ја заврши својата работа, е должна, врз основа на овие записници на избирачките одбори на надлежниот јавен обвинител да му достави извештај за сите тие казниви дејствија за да се започне постапката.

X. — ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 79

Сите исправи, предлози за кандидатура, жалби и други поднесоци по овој Закон, како и сите работи што ги превземаат по овој Закон судовите и другите државни органи, се ослободени од сите државни такси.

Член 80

Се овластува Комитетот за законодавство и изградба на народната власт на Владата на НРМ да донесува поблиски напатствија за спроведување на овој Закон, како и да пропише образци по кои ќе се изработи изборниот материјал за целата Република еднообразно.

Член 81

Овој Закон влегува во сила од денот на објавувањето во "Службен весник на Народна Република Македонија", кога престануваат да важат сите поранешни прописи за избори на народни пратеници за Народното собрание на Народна Република Македонија.
У. Бр. 30, 6 јуни 1950 година Скопје.

**ПРЕЗИДИУМ НА НАРОДНОТО СОБРАНИЕ НА
НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Секретар,
Ристо Цунов с. р.

Претседател,
Богоја Фотев с. р.

116

Врз основа на чл. 73 точка 10 од Уставот на Народна Република Македонија, а по предлог на Владата на НРМ, Президиумот на Народното собрание на Народна Република Македонија донесе

У К А З

**ЗА ОДРЕДУВАЊЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА ОД ОБЛАСНО
ЗНАЧЕЊЕ ЗА ПРЕТПРИЈАТИЈА ОД РЕПУБЛИКАНСКО
ЗНАЧЕЊЕ**

1. — За претпријатија од републиканско значење се одредуваат следните претпријатија од обласно значење и това:

- 1) Претпријатието за ауто-транспорт и шпедиција во Куманово;
- 2) Градежното претпријатие за подржување на папишката "Влајница" во Скопје;
- 3) Претпријатието за ауто-транспорт и шпедиција во Гостивар; и
- 4) Градежното претпријатие за подржување на папишката "Радица" во Гостивар.

II. — Владата на НРМ ќе го изврши овој Указ.
У. Бр. 32 Скопје 5 јуни 1950 година.

**ПРЕЗИДИУМ НА НАРОДНОТО СОБРАНИЕ НА
НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Секретар,
Ристо Цунов с. р.

Претседател,
Богоја Фотев с. р.

117

Врз основа на чл. 73 ст. 1 точ. 3 од Уставот на НРМ и чл. 5 точ. 5 од Законот за Президиумот на Народното собрание на Народна Република Македонија, а со цел правилно да се применуваат законите, Президиумот на Народното собрание на Народна Република Македонија дава

ЗАДОЛЖИТЕЛНО ТОЛКУВАЊЕ

на чл. 78 точ. 4 од Законот за државните службеници на Народна Република Македонија

Во точ. 4 на чл. 78 од Законот за државните службеници на Народна Република Македонија е предвидено дека по силата на Законот службата престанува на службеник ако службеникот со судска пресуда е осуден на казна лишение од слобода подолго од шест месеци. По чл. 27 точ. 1 од Уредбата за заснивање и престанок на работните односи ("Службен лист на ФНРЈ" бр. 84/48) што ја потврди Народната Скупштина на 27 ноември 1948 на III вонредно заседание, работниот однос престанува ако работникот со правносилна судска пресуда е осуден на казна лишение од слобода со присилна работа или на казна лишение од слобода или на казна поправителна работа или на казна протерување од местото во кое на работа, подолго од шест месеци.

Земајќи ги во обзир овие прописи за престанок на служба на државен службеник и за престанок на работен однос на работник и со цел да се согласат тие прописи, одредбата на точ. 4 на чл. 78 од Законот за државните службеници на Народна Република Македонија треба да се разбере така да по силата на законот службата му престанува на службеникот и ако со судска пресуда е осуден на казна поправителна работа подолга од шест месеци.

Бр. 494 Скопје, 5 јуни 1950 година.

**ПРЕЗИДИУМ НА НАРОДНОТО СОБРАНИЕ НА
НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Секретар,
Ристо Цунов с. р.

Претседател,
Богоја Фотев с. р.

118

Предвид на тоа што на одборникот од 42 изборна единица на гр. Битола му престанал мандатот поради промена на пребивалиштето вон од подрачјето на Градскиот народен одбор Битола, а на неговиот заменик поради смрт, то на основание на чл. 9 во врска со чл. 5 точ. 2 и став последен од Законот за избор на одборници на народните одбори, Извршниот одбор на ГНО Битола, го донесе следното

РЕШЕНИЕ

Се распишуваат избори за еден одборник и заменик за 42 изборна единица на гр. Битола, на ден 23 јули 1950 год.

За распишувањето на овие поединечни-дополни-телни избори да се извести Президиумот на Народното собрание на НР Македонија.

СОДРЖИНА

Рег. бр.	Страна
115	Закон за избор на народни пратеници за Народното собрание на Народна Република Македонија 109
116	Указ за одредување претпријатија од обласно значење за претпријатија од републиканско значење 116
117	Задолжително толкување на чл. 78 точ. 4 од Законот за државните службеници на Народна Република Македонија 116
118	Решение за распишување избори за еден одборник и заменик во 42 изборна единица на град Битола 116